

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. № 42.

Anden Session.

21de Møde.

Torsdagen den 7de November
(Fortsat).

Schytte (fortsat): Jeg har med fuld Overbeviisning stemt imod denne § 2, med særligt Hensyn til, at Erstatningsparagraphen vilde blive staaende af Grunde, som jeg lige saalidt som den ærede Vædringsforslagsstiller vidtløftigt skal opholde mig ved at fremsætte, fordi jeg fandt, at Eiendomsretten derved blev traadt for nær, og fordi jeg, skjøndt jeg erkjendte, at Princippet i det Selveieren var givet Ret til Afløsning var rokket, dog fandt, at der var nogen Forskjel imellem at optage Bestemmelser i Loven, der vare nødvendige for Gjennemførelsen af det Princip, der var udtalt, at Sagtretten skal følge med Grunden, og at give Aflosningsret til samtlige Brugere. Jeg ønsker, at Enhver besidder Sit og saaledes, at Eiendomsretten bliver ukrænket; men jeg ønsker ligesaa vist paa den anden Side, at Brugeren skal bevares og beskyttes i sin Ret, den nemlig at beholde Frugten af sit Arbejde og sin Flid paa sin Mark ukrænket. Dette troer jeg vel ikke i ethvert givet Tilfælde fuldstændigt kan opnaaes enten ved denne eller nogensomhelst anden Erstatnings Paragraph; men jeg indseer ikke, at man, naar Rettigheder komme i Strid, kan gaae videre, end bestemme Erstatning for den Skadelidte, og jeg troer, man maa erindre, at Bogtaver dog ikke kunne gjøre levende, som man siger, at Loven ikke kan udtomme Reglerne for ethvert somhelst Tilfælde, der kan opfindes, og hvorpaa der baade igaar og idag og navnlig af den Taler, som nu sidst satte sig, er opstillet Exempler. Jeg troer ogsaa, at man lægger vel lidt Vægt paa, at det dog er Mænd, som vi ville haabe med Samvittighedsfuldhed ville behandle Spørgsmaalet, der

ville komme til at afgjøre det, hvad enten vi holde os til Afgjørelsen ved et Skjon eller til den endelige Afgjørelse ved Domstolene. Vel tør jeg ikke negte, at man i en tilbagelagt Tid vil kunne paavise Skjon og Taxation, der ere mindre paalidelige; men jeg troer tillige, at det vil være en Frugt af den Tid, vi gaae imøde, og navnlig af den Forandring, der er skeet i vort hele Samfundsvæsen, at det vil blive langt anderledes og bedre for Fremtiden, og derfor troer jeg vel, at man tør overlade endeel til de Mænds Indsigt, redelige Villie og Samvittighedsfuldhed, som Erstatningsspørgsmaalets Afgjørelse vil blive underlagt. Jeg troer, at de i de fleste Tilfælde ville komme ud af det, uden at vi behøve at fordybe os i og gaae ind paa de mange specielle Tilfælde, som med mere eller mindre Sandsynlighed kunne indtræffe, som vi dog alle maae erkjende, at det os er umuligt at afgjøre. Jeg er aldeles enig med den ærede første Landstingsmand for 9de Kredts (Dahl), idet han omtalte, at det var ønskeligt at faae Maaden, hvorpaa den Skadelidte skulde komme til sin Erstatning, noget simplificeret, og ved Sagens forrige Behandling, tillod jeg mig ogsaa at gjøre opmærksom herpaa, og udhævede dette; jeg seer deri noget Praktisk, der kan være af ikke liden Betydning for Brugeren. Naar Loven opstiller den Regel, at den Skadelidte skal have fuld Erstatning, og tillige bestemmer en Mulct, saa er det Bigtige det, at den Skadelidte i begge Tilfælde kan paa en let og ikke bekostelig Maade komme til sin Ret. Jeg tillod mig at henlede Opmærksomheden paa, om ikke de Mænd, der skulle besikkes til at afgjøre Sagen, kunde være Autoriteterne, til hvem dette Spørgsmaal kunde henvises. Saavel den nævnte ærede Taler, som ogsaa den høitagtede Premierminister har omtalt, at den